Nedeljske novice

Država: Slovenija

Stran: 2

Površina: 1.609 cm^2

16.07.2020
Četrtek

1 / 3

POLETJE V PLANINAH

Kapa ti v hribih lahko reši življenje

Na začetku gorniške sezone Planinska zveza Slovenije opozarja na previdnost. Število nesreč iz leta v leto narašča, letos bodo v gorah pretežno samo Slovenci.

PIŠE: TINA HORVAT

Matjaž Šerkezi opozarja, naj se pred odhodom v gore dobro pripravimo na turo. FOTO: PZS

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Zdaj je povsem jasno, letošnja poletna sezona v gorah je in bo povsem drugačna od vseh dosedanjih. V gorah bo zelo malo tujcev, bo pa zato veliko več Slovenk in Slovencev. To je bilo eno glavnih sporočil redne novinarske konference Planinske zveze Slovenije (PZS) ob začetku sezone na Veliki planini, verjetno pa smo tudi vsi, ki zahajamo v gore, to sami opazili. Sezona je posebna še zato, ker med obvezno opremo spadata tudi maska in razkužilo.

Ne bo pa prav nič posebnega, če bomo v gorah še naprej srečevali pomanjkljivo opremljene in neizkušene. Število obiskovalcev gora namreč vsako leto narašča, saj vedno več ljudi odkriva njihove čare, nimajo pa dovolj gorniškega znanja. Gorska idila je predvsem za začetnike zelo varljiva in tudi nevarna. Seveda se nesreče dogajajo tudi najbolj izkušenim, a statistično jih največ nastane zaradi nepoznavanja, slabega načrtovanja poti, nepravilne opreme in pomanjkanja zbranosti zaradi utrujenosti, predvsem pri sestopu. Vsako leto je več iskalnih akcij, ko se slabo pripravljeni planinci znajdejo v težavah in jim morajo pomagati gorski reševalci.

Skupaj s PZS smo pripravili praktične nasvete, kakšne nevarnosti prežijo na nas, kako naj se začetniki lotijo gorske ture, kaj vse je treba vzeti s seboj in kako ravnati, če se izgubimo.

Tudi poleti lahko zmrznemo

Kot je povedal strokovni sodelavec PZS **Matjaž Šerkezi**, tudi gorski reševalec GRS Kamnik, je mraz ena največjih nevarnosti, ki poleti preži na planince. »V dolini je lahko zelo vroče, a z višino se to spreminja. Izkušeni gorniki imajo s seboj vedno topla oblačila, marsikdo pa v hribe odide zgolj v poletni majčki, kratkih hlačah in s polnim nahrbtnikom hrane in celo pločevink piva.

»Poleti, ne pozimi, je po statistiki največ podhlajenih planincev, zato vsem priporočam, naj namesto hrane in pijače, ki jo je mogoče dobiti v planinskih kočah, s sabo vedno nosijo topla oblačila in astronavtsko folijo. Ta pride prav, če se nam kaj zgodi ali moramo na prostem dlje čakati. Ne pozabite niti na rokavice in kapo. To se bo komu zdelo smešno, a prav skozi glavo telo odvaja največ toplote. Vse troje lahko komu celo reši življenje,« je povedal.

Druga nevarnost so vlažne ali z listjem prekrite poti, na katerih se dogajajo padci predvsem ob sestopih, ko smo že utrujeni in zbranost že popušča. »Kaj se lahko zgodi? Skalna pot je zjutraj, ko gremo gor, še dobra in ne drsi. A ko gre po tej poti deset ali več ljudi in jo vsak malo umaže z blatom, postanejo skale zelo drseče. Nato doda svoje še vlaga iz zraka. Ko gremo nato popoldne dol, lahko hitro pademo. Razlika je tudi, če pademo na mehki podlagi, na primer na travniku, ali na skali. Za starejšega človeka, na primer, je lahko že padec dva metra globoko usoden,« opozarja Šerkezi.

112 deluje tudi, ko ni signala

Tretja nevarnost so nepoznavanje terena, slaba priprava na turo in neznanje uporabe zemljevidov. Včasih se namreč zgodi, da planinske markacije ne pomagajo, saj se znajdemo v megli, snežnem metežu ali vetru. Kaj takrat storimo? »Če se izgubimo, se najprej ustavimo. Podrobno proučimo območje okrog sebe in prehojeno pot. Potem poskušamo določiti svoj položaj. Če nam to ne uspe, se vrnemo na kraj, kjer smo nazadnje še vedeli, kje smo, ter ponovno proučimo svojo načrtovano pot. Nikakor ne tavamo naokoli ali rinemo naprej, saj lahko zaidemo v nevaren, celo prepaden teren. Najpomembnejša kosa obvezne planinske opreme sta preprost kompas in nov planinski zemljevid. GPS-naprave in aplikacije na mobilnem telefonu so lahko zgolj dodatna opora ali informacija pri iskanju stojne točke in prave poti. Najosnovnejša veščina orientacije je orientiranje planinskega zemljevida z uporabo kompasa ali na podlagi znanih markantnih točk v okolju,« je razložil osnove orientacije Matjaž Šerkezi.

A ker veliko ljudi, ki se podaja v gore, ne pozna osnov orientacije in niti ne zna uporabljati zemljevidov in kompasa, je v primeru, ko se znajdejo v brezizhodni situaciji, najbolje, da pokličejo na pomoč, seveda na telefonsko številko 112. Ta je dosegljiva tudi tam, kjer ni običajnega signala.

A kako bodo reševalci vedeli, kje ste in kam morajo priti na pomoč? Šerkezi razloži uporabo posebne aplikacije, ki deluje tako, da vam iz regijskega centra, kamor ste poklicali, pošljejo SMS in vas vodijo skozi postopek, da lahko z vašega telefona preberejo podatke o vaši lokaciji. Včasih se da to urediti tudi tako, da se poslikate in objavite fotografijo na družabnem omrežju, v regijskem centru pa nato odčitajo koordinate s fotografije.

Pri tem velja opozoriti, da v gorah ni lahkih terenov. Na primer, prav Velika planina, kjer je potekala novinarska konferenca, ne velja za zahtevno turo, a kljub temu imajo prav tam kamniški gorski reševalci največ intervencij. Ko se naenkrat spusti megla in če nismo ravno na markirani poti, je zelo težko najti pravo pot na varno.

Drama družine v allstarkah

Lep primer, kaj se lahko zgodi na t. i. lahkem terenu, je iz leta 2017, ko se je družina s tremi otroki, obuti pa so bili v športne copate, zaplezala v prepadne stene Velike planine in imeli so velikansko srečo, da so preživeli. Kot smo takrat poročali v Slovenskih novicah, so se iz nikomur znanih razlogov in v popolnoma neprimerni opremi znašli v nevarnem in neprehodnem skalovju pod nihalko na Veliko planino, na območju Šimnovca.

»Naleteli smo na starše in tri otroke, eden ni bil star niti deset let. Otroci so bili v allstarkah pa tudi odrasla nista bila primerno obuta. Nevaren teren je spominjal na vrtoglavo drsalnico, saj je bilo polno listja in mokrih skal,« so nam takrat povedali gorski reševalci, ki so se samo čudili, kako so se sploh znašli tam in zakaj so starši rinili tako daleč z otroki. »Oče in mama sta nam povedala, da je zmanjkalo markacij in potem tudi poti, a sta mislila, da so v pravi smeri. Po tem, da niso znali ločiti med potjo in nepotjo, se jasno vidi, da gre za popolno neizkušenost in nepripravljenost, predvsem pa za neodgovornost. Je pa vsaj zelo pametno od njih, da so nas poklicali in da niso rinili še naprej. Malo nad njimi so se začele navpične skale, in tam ne gre brez plezanja,« so nam še razložili.

Ne posnemajte gorskih tekačev in facebooka!

Pogosto je v visokogorju mogoče videti tako imenovane gorske tekače, ki v supergah, kratkih hlačah in brez nahrbtnika hitijo mimo nas. Vsekakor jih ne smemo posnemati. Glavna razlika med njimi in navadnimi planinci je, da so natrenirani in hitri, poleg tega se ne ustavljajo in niti ne potrebujejo toliko opreme kot običajni planinci.

Prav tako je lahko usodno, če svoje ture planiramo s pomočjo družabnih omrežij. Če vidimo objavo nekoga, ki je sicer izkušen gornik, morda celo alpinist, in je splezal ali se podal po zelo zahtevni zavarovani planinski poti na neki vrh, pri tem pa se celo pohvalil, kako hitro je opravil z goro, to še ne pomeni, da smo tega sposobni tudi mi.

Brez česa torej ne smemo v gore? Poleg dobre obutve in že omenjenih toplih oblačil ter folije, ki nam lahko rešijo življenje, saj se v gorah hitro ohladi, PZS priporoča tudi komplet prve pomoči, mobilni

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

telefon s polno baterijo (da lahko pokličemo na pomoč), čelno svetilko z rezervnimi baterijami, tako imenovano železno rezervo (energijske ploščice), dovolj tekočine, oblačila za preobleči in tablete proti alergiji. »Opažamo, da je v gorah vedno več ljudi z alergijo, in če dobijo hudo reakcijo ali se jim zgodi nesreča, se lahko celo zgodi, da nekdo, ki nima s sabo tablet, pred prihodom reševalcev že umre. Zato priporočam vsem, naj si te tablete kupijo v lekarni, so brez recepta, in naj jih imajo vedno s seboj,« še svetuje Matjaž Šerkezi.

Leta 2017 se je družina s tremi otroki zaplezala na Veliki planini. FOTO: GRS KAMNIK

Astronavtska folija lahko reši življenje.

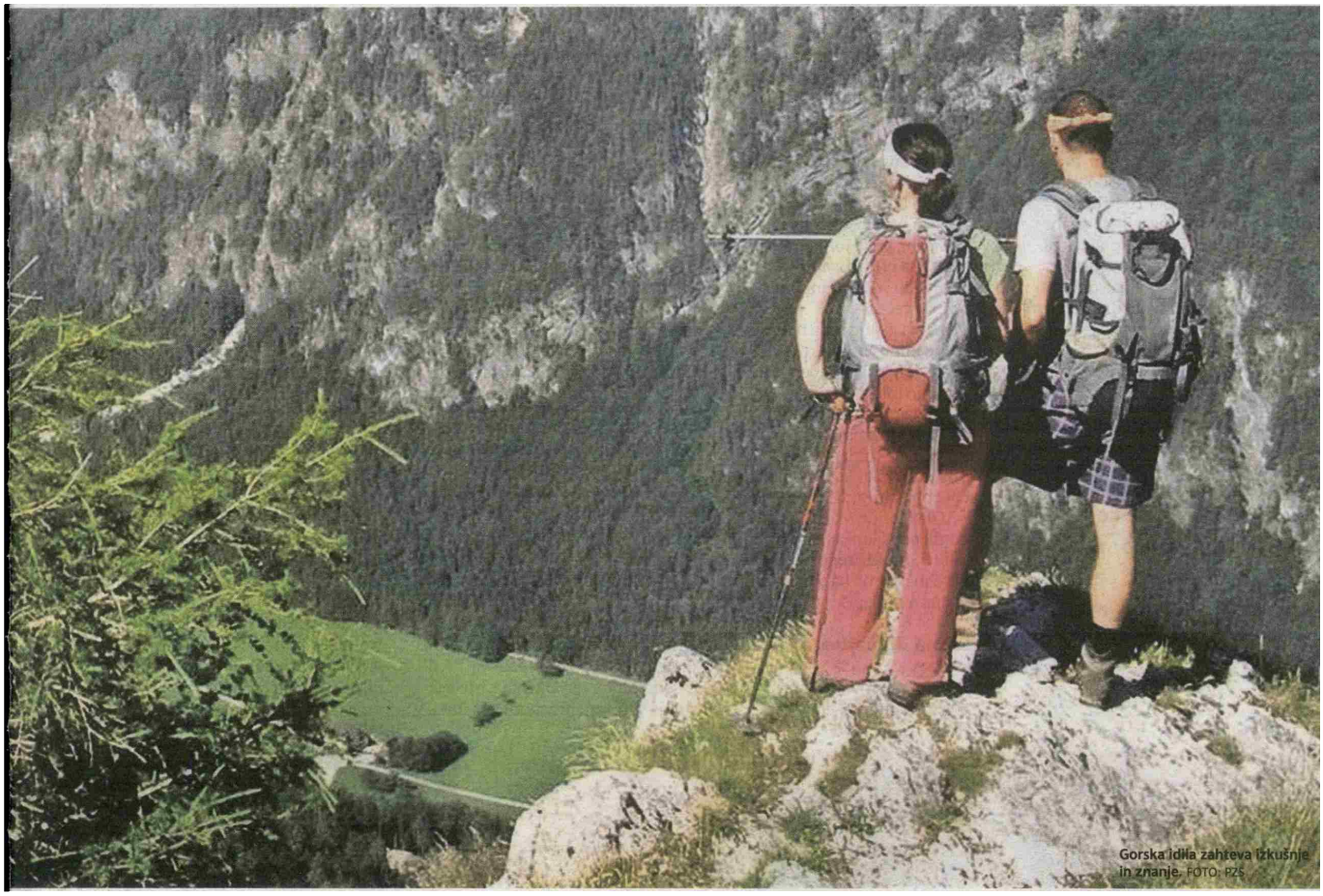

Gorska idila zahteva izkušnje in znanje. FOTO: PZS

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!